

Bruxelles, 16. prosinca 2025.
(OR. en)

16923/25

DEVGEN 240
FIN 1566
ACP 138
RELEX 1702

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Promicanje uzajamno korisnih partnerstava putem boljeg financiranja,
rodne ravnopravnosti, globalnog zdravlja i trgovine
– zaključci Vijeća (15. prosinca 2025.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o promicanju uzajamno korisnih partnerstava putem boljeg financiranja, rodne ravnopravnosti, globalnog zdravlja i trgovine, koje je Vijeće odobrilo na 4145. sastanku održanom 15. prosinca 2025.

Zaključci Vijeća o promicanju uzajamno korisnih partnerstava putem boljeg financiranja, rodne ravnopravnosti, globalnog zdravlja i trgovine

(Ne dovodeći u pitanje pregovore o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru)

Financiranje međunarodnih partnerstava

1. Vijeće prepoznaje da ulaganje u međunarodna partnerstva vodi do snažnije, sigurnije, otpornije i globalno povezanije Europe te da je financiranje međunarodnih partnerstava i dalje temelj EU-ova globalnog programa i ciljeva njegove vanjske politike. Međunarodnim partnerstvima EU-a podupire se održiv gospodarski, društveni i okolišni razvoj u partnerskim zemljama, ponajprije u cilju iskorjenjivanja siromaštva, doprinosi se očuvanju globalnog poretka utemeljenog na pravilima i pomaže se u promicanju europskih interesa, u skladu sa Strateškim programom EU-a za razdoblje 2024. – 2029. za prosperitetnu i konkurentnu Europu. Vijeće naglašava da je EU u postizanju održivog razvoja i uspostavi uzajamno korisnih partnerstava predan zadržavanju uloge pouzdanog, stabilnog partnera koji djeluje na temelju vrijednosti.
2. Vijeće podsjeća da su EU i njegove države članice posvećene ostvarivanju Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih 17 ciljeva održivog razvoja, ciljeva Pariškog sporazuma te ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i Pakta za budućnost.
3. EU će nastaviti surađivati s partnerskim zemljama kako bi se kratkoročno i dugoročno pronašla odgovarajuća rješenja putem razvojne suradnje, među ostalim u okviru EU-ove strategije Global Gateway i njezina pristupa od 360 stupnjeva. Uspostavljanje uzajamno korisnih partnerstava zahtijeva široku i smislenu suradnju koja se ostvaruje putem razvojne suradnje te trgovine i ulaganja, kao i političkog i sigurnosnog dijaloga, prepoznajući da partnerske zemlje snose primarnu odgovornost za svoj nacionalni razvoj. Mora se osigurati i komplementarnost s humanitarnom pomoći, u skladu s pristupom povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira. Trebalo bi osmisliti održive pristupe za ostvarivanje veće usklađenosti razvojne i migracijske politike, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim

pravom, među ostalim tako da se na održiv način uklone temeljni uzroci nezakonitih migracija.

4. Nadalje, uzimajući u obzir ishod Četvrte međunarodne konferencije o financiranju razvoja održane u Sevilli u lipnju i srpnju 2025., Vijeće ponovno ističe važnost financiranja održivog razvoja i učinkovitog iskorištavanja svih dostupnih izvora financiranja – javnih i privatnih, domaćih i međunarodnih – kako bi se premostio manjak financijskih sredstava. Vijeće naglašava da je važno raditi na koordiniranim javnim i privatnim nastojanjima te inovativnim mehanizmima financiranja, uz svijest da službena razvojna pomoć (ODA) djeluje kao katalizator za mobilizaciju dodatnih sredstava putem mobilizacije domaćih resursa, mješovitog financiranja i održivih privatnih ulaganja. Vijeće naglašava važnost podupiranja partnerskih zemalja u stvaranju fiskalnog prostora potrebnog za ubrzavanje ulaganja kojima se unapređuje život ljudi i otvaraju dostojanstvena radna mjesta, uz istodobno osiguravanje održivosti duga, poticanje privlačnih uvjeta ulaganja, mobilizaciju privatnog sektora te suzbijanje korupcije i nezakonitih financijskih tokova.
5. Vijeće poziva na djelotvornu provedbu reforme međunarodne financijske strukture, što se odnosi i na multilateralne razvojne banke, kako bi se s pomoću multilateralnog sustava koji je manje rascjepkan, učinkovitiji, djelotvorniji i otporniji na postojeće i buduće izazove i krize mobiliziralo više financijskih sredstava za postizanje ciljeva održivog razvoja.
6. Vijeće ističe da EU-ovo vanjsko financiranje mora biti svrsishodno i podupirati globalnu ulogu EU-a u promjenjivom globalnom okružju obilježenom nesigurnošću, strateškom i ekonomskom konkurencijom, nestabilnošću, porastom sukoba i dugotrajnim krizama. Vanjsko financiranje treba biti takvo da EU-u omogući da ojača svoj geopolitički i geoekonomske utjecaj, primijeni novi pristup međunarodnoj suradnji, odgovori na globalne izazove i doprinese stvaranju globalnih javnih dobara poticanjem uzajamno korisnih partnerstava utemeljenih na vrijednostima. Nadalje, EU bi i dalje trebao imati ključnu ulogu u aktualnom procesu reforme u sklopu inicijative UN-80 i štititi međunarodni poredak utemeljen na pravilima, u čijem je središtu UN. Vanjskim financiranjem također se mora osigurati da EU svoju ponudu prilagodi potrebama partnerskih zemalja, uključujući najmanje razvijene zemlje, male otočne države u razvoju i nestabilne zemlje, te da djeluje na integriraniji način putem pristupa Tima Europa, pri čemu treba istaknuti važnost i ulogu delegacija EU-a i sposobnost svake države članice da smisleno doprinese zajedničkoj europskoj ponudi za partnerske zemlje.

Provedba Strategije EU-a za globalno zdravlje

7. Vijeće pozdravlja prvo izvješće o provedbi Strategije EU-a za globalno zdravlje i potvrđuje vodeću ulogu EU-a i njegovih država članica u promicanju globalnog zdravlja, zajedno s partnerima, na temelju solidarnosti, čovječnosti, jednakosti, rodne ravnopravnosti i poštovanja ljudskih prava za sve. Svjesno je da bolesti prelaze granice i da istodobno mogu utjecati na više sektora. Stoga je za zdravstvenu sigurnost, blagostanje i socioekonomsku stabilnost Europe ključno da se u cijelom svijetu ostvari pristup svim osnovnim zdravstvenim uslugama i pouzdanim informacijama o zdravlju. Taj bi se angažman trebao oslanjati na pristup „Jedno zdravlje”, kojim se uzima u obzir međusobna povezanost zdravlja ljudi, životinja i okoliša i uviđa se sve veći utjecaj klimatskih promjena na globalno zdravlje.
8. Vijeće potvrđuje stratešku važnost Strategije EU-a za globalno zdravlje i njezina tri glavna prioriteta, usmjerena na zdravlje i dobrobit, jačanje zdravstvenih sustava i univerzalno zdravstveno osiguranje te borbu protiv prijetnji zdravlju, kao i stratešku važnost osiguravanja pravednog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava, u skladu s novim Europskim konsenzusom o razvoju. Vijeće pozdravlja rad koji se trenutačno odvija na uspostavi sveobuhvatnog okvira za daljnje postupanje, rezultate i učinak.
9. EU i njegove države članice mjerama i partnerstvima u različitim sektorima i na svim razinama znatno doprinose unapređivanju globalnog zdravlja. To uključuje promicanje univerzalnog pristupa cjepivima i lijekovima te pristupa zdravstvenim tehnologijama, poštujući međunarodna pravila. Uključuje i borbu protiv zaraznih i nezaraznih bolesti, osobito sadržajnom suradnjom, u okviru dostupnih mogućnosti, sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (SZO) i drugim tijelima UN-a, uključujući UNFPA-u, UNAIDS i UNICEF, kao i s glavnim globalnim zdravstvenim inicijativama i mehanizmima kao što su Savez za cjepiva Gavi, Globalni fond za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije, Globalna inicijativa za iskorjenjivanje dječje paralize (GPEI), Unitaid, Međunarodni institut za cjepiva (IVI) i Fond za pandemije. Zbog toga je potrebno kontinuirano održivo financiranje, u skladu s relevantnim postupcima usklađivanja i utvrđivanja prioriteta, kao i veće preuzimanje odgovornosti i transparentnost, bolja pripravnost i primjena digitalnih zdravstvenih rješenja kako bi se ojačali svjetski zdravstveni sustavi.

10. Vijeće poziva EU i njegove države članice da nastave provoditi Strategiju EU-a za globalno zdravlje i osiguraju da ona zadrži relevantnost u promjenjivom globalnom zdravstvenom okružju i ostane važna za globalnu zdravstvenu sigurnost. To uključuje jačanje zajedničkog utjecaja koji imaju kao globalni i regionalni akter, među ostalim putem strategije Global Gateway i inicijativa Tima Europa, konstruktivno doprinošenje programima reformi globalne zdravstvene strukture, uključujući Program iz Lusake i postupak ponovnog utvrđivanja prioriteta SZO-a, te stavljanje naglaska na snažnu suradnju svih aktera kako bi se povećala učinkovitost i potaknula sinergija. Vijeće je i dalje zabrinuto zbog velikih negativnih posljedica na globalnu zdravstvenu sigurnost i zdravstvene ishode za neke od najmarginaliziranijih zajednica na svijetu, uzrokovanih dramatičnim smanjenjem financiranja globalnog zdravlja. U vezi s time Vijeće naglašava da je važno osigurati da se EU prilagodi tom novom okružju, među ostalim ponovnim utvrđivanjem prioriteta i preusmjeravanjem pozornosti ako to bude potrebno, te se zalagati za zadržavanje mjera za osiguravanje jednakosti u području zdravlja za najzapostavljenije. Vijeće ponovno potvrđuje da je EU čvrsto predan suradnji sa svim dionicima, uključujući SZO, koji se nalazi u središtu globalne zdravstvene strukture, na nastavku provedbe Strategije EU-a za globalno zdravlje i zajedničkom ostvarivanju daljnjeg napretka.

Evaluacija Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost III

11. Vijeće prima na znanje ishod neovisne evaluacije Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III. U evaluaciji je potvrđena strateška važnost GAP-a III, koji su donijeli Komisija i visoka predstavica Europske unije i koji je pozdravljen u zaključcima predsjedništva, te njegova uloga za nastavak znatnog povećavanja strateške važnosti rodne ravnopravnosti u vanjskom djelovanju EU-a. Budući da se u cijelom svijetu bilježe dosad nevidene razine protivljenja rodnoj ravnopravnosti i pravima žena i djevojčica, što uključuje njihovo spolno i reproduktivno zdravlje i prava, Vijeće ponovno potvrđuje predanost promicanju rodne ravnopravnosti, osnaživanja žena te spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava u cijelom svijetu, u skladu s novim Europskim konsenzusom o razvoju i u suradnji s partnerskim vladama, civilnim društvom i privatnim sektorom.

12. EU ostaje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje, Programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD) i ishoda njihovih revizijskih konferencija te se u tom kontekstu nastavlja zalagati za spolno i reproduktivno zdravlje i prava. Imajući to na umu, EU ponovno potvrđuje posvećenost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, priuštivim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njima, uključujući opsežan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
13. Vijeće prima na znanje pripremu četvrtog Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost (GAP IV) [, na kojoj rade Komisija i visoka predstavnica Europske unije]. GAP-om IV trebalo bi zahvaljujući utvrđivanju konkretnih ciljeva pokazati neprekinutu predanost i vodstvo. GAP IV trebao bi primjenom transformativnih pristupa kojima se otklanjaju temeljni uzroci rodne neravnopravnosti i višestruka i interseksijska diskriminacija te primjenom pristupa utemeljenog na ljudskim pravima nastaviti promicati rodnu ravnopravnost i spolno i reproduktivno zdravlje i prava, u skladu s novim Europskim konsenzusom o razvoju, kao i prava svih žena i djevojčica te LGBTI osoba. GAP IV trebao bi doprinijeti stvaranju sigurnih okružja za borkinje za ljudska prava i LGBTI osobe. GAP-om IV ujedno bi trebalo nastaviti raditi na rodnim stereotipima, temeljnim uzrocima rodne neravnopravnosti i diskriminaciji žena i djevojčica, posvećujući posebnu pozornost osobama u najnepovoljnijem položaju, uključujući osobe s invaliditetom. U GAP-u IV trebalo bi podsjetiti na predanost EU-a podupiranju ravnopravnog, potpunog, učinkovitog i smislenog sudjelovanja i vodstva žena i mladih, u svoj njihovoj raznolikosti, u svim sferama i na svim razinama javnog i političkog života, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2027., te na predanost jačanju gospodarskih i socijalnih prava svih žena i djevojčica, provedbi Programa o ženama, miru i sigurnosti te iskorjenjivanju svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. Predanost navedenim pitanjima trebala bi se nastaviti odražavati u financijskim instrumentima EU-a za vanjsko djelovanje.

Godišnje izvješće o ciljevima razvojne pomoći EU-a

14. Vijeće pozdravlja Komisijinu godišnju analizu ciljeva razvojne pomoći EU-a i želi Europsko vijeće izvijestiti o sljedećem:
- a) EU i njegove države članice u 2024. bili su odgovorni za 42 % svjetske službene razvojne pomoći¹. Time su nastavili učvršćivati svoj vodeći položaj u globalnom programu održivog razvoja kao najveći svjetski pružatelj službene razvojne pomoći.
 - b) Kolektivna službena razvojna pomoć EU-a² činila je 0,50 % EU-ova bruto nacionalnog dohotka (BND) u 2024., a odgovarala je iznosu od 88,7 milijardi EUR. To je smanjenje u odnosu na udio od 0,56 % u BND-u EU-a u 2023. (95,5 milijardi EUR).
 - c) Kolektivna službena razvojna pomoć EU-a za najmanje razvijene zemlje³ u 2023. činila je 0,12 % BND-a EU-a, a odgovarala je iznosu od 20,0 milijardi EUR. To je povećanje u odnosu na udio od 0,10 % u BND-u EU-a u 2022. (15,3 milijardi EUR).
15. Vijeće nastavlja poticati sve države članice da napreduju prema postizanju svojih pojedinačnih ciljeva, kao i ispunjavanju zajedničke obveze EU-a da do 2030. osigura službenu razvojnu pomoć od 0,7 % BND-a⁴ i službenu razvojnu pomoć najmanje razvijenim zemljama od 0,20 %. Vijeće također potiče države članice da osiguraju da se odgovarajući udio njihove službene razvojne pomoći, na primjer 10 %, namijeni humanitarnom djelovanju, na temelju postojećih humanitarnih potreba.

¹ Na temelju preliminarnih informacija o podacima Odbora OECD-a za razvojnu pomoć o službenoj razvojnoj pomoći za 2024. Iznos službene razvojne pomoći na svjetskoj razini ovdje se definira tako da uključuje službenu razvojnu pomoć koju pruža EU kao cjelina, svi ostali donatori članovi Odbora za razvojnu pomoć i donatori koji nisu članovi tog odbora, koji izvješćuju OECD.

² Na temelju preliminarnih informacija o podacima Odbora OECD-a za razvojnu pomoć o službenoj razvojnoj pomoći za 2024. Kolektivna službena razvojna pomoć EU-a mjeri se na osnovi ekvivalenta bespovratnih sredstava i zbroj je službene razvojne pomoći država članica EU-a i udjela službene razvojne pomoći koji su pružile institucije EU-a, a koji se ne pripisuje državama članicama ili donatorima izvan EU-a kao što je Ujedinjena Kraljevina.

³ Na temelju preliminarnih informacija o podacima Odbora OECD-a za razvojnu pomoć o službenoj razvojnoj pomoći za 2023. Kolektivna službena razvojna pomoć EU-a najmanje razvijenim zemljama uključuje bilateralnu neto službenu razvojnu pomoć država članica EU-a najmanje razvijenim zemljama, pripisanu multilateralnu službenu razvojnu pomoć najmanje razvijenim zemljama i regionalnu neto službenu razvojnu pomoć za koju je poznato da koristi najmanje razvijenim zemljama, kao i regionalnu neto službenu razvojnu pomoć institucija EU-a za koju je poznato da koristi najmanje razvijenim zemljama (bez udjela Ujedinjene Kraljevine).

⁴ Države članice koje su pristupile EU-u nakon 2002. obvezale su se da će udio službene razvojne pomoći u svojem BND-u povećati na 0,33 %.

16. Vijeće potvrđuje da je EU spreman aktivno doprinijeti oblikovanju međunarodne razvojne suradnje i humanitarnog sustava koji bi bio potpuno pripremljen za suočavanje s današnjim globalnim izazovima. U vezi s time Vijeće poziva na uspostavu međunarodnih partnerstava u sklopu kojih bi se učinkovito iskoristili svi izvori financiranja održivog razvoja, uključujući službenu razvojnu pomoć, ali ne ograničavajući se na nju, kako bi se optimizirao učinak resursa i podržao razvojni program partnerskih zemalja, uključujući najmanje razvijene i nestabilne zemlje. Vijeće ističe važnost boljeg i sustavnijeg mjerenja učinka, kao i uključivog prikupljanja podataka i transparentnog izvješćivanja o svim službenim izvorima financiranja, uključujući sredstva mobilizirana iz privatnog sektora, putem OECD-ova sustava za izvješćivanje vjerovnika (osobito u pogledu službene razvojne pomoći), ukupne službene potpore za održivi razvoj (TOSSD) ili Inicijative za transparentnost međunarodne pomoći (IATI).

Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda o pomoći za trgovinu

17. Vijeće pozdravlja tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 17/2025 i iskazuje pohvalu Komisiji zbog prihvaćanja preporuka Revizorskog suda. Vijeće se općenito slaže s odgovorima Komisije na nalaze i preporuke iz izvješća Revizorskog suda.
18. Pomoć za trgovinu važan je dio financiranja razvoja i u skladu je sa strategijom Global Gateway, među ostalim putem ulaganja u gospodarsku infrastrukturu i razvoj proizvodnih kapaciteta. Na svjetskoj razini EU i njegove države članice i dalje najviše doprinose pomoći za trgovinu, s ukupnim iznosom od oko 22,2 milijarde EUR u 2022. i udjelom od 36 % u ukupnoj pomoći za trgovinu iz bilateralnih i multilateralnih izvora.
19. Vijeće potvrđuje da će EU ostati predan pružanju potpore partnerskim zemljama u uklanjanju prepreka povezanih s trgovinom, jačanju njihovih kapaciteta za trgovinu te za pregovaranje o međunarodnim trgovinskim pravilima i njihovu primjenu, podupiranju procesa regionalne integracije i izgradnji infrastrukture koja im je potrebna za integraciju u međunarodni trgovinski sustav. Vijeće također ponovno iskazuje predanost podupiranju okružja koje pogoduje trgovini i ulaganjima kako bi se promicala uzajamno korisna partnerstva i održivi razvoj te napominje da su u pogledu najmanje razvijenih zemalja potrebna usmjerenija nastojanja.